

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

*до 155 річного ювілею Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова*

II Всеукраїнська науково-методична інтернет-конференція

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК У
КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ
СЕРЕДНЬОЇ ТА ВИЩОЇ ШКОЛИ,**

15-16 жовтня 2020 р.

Збірник матеріалів конференції

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА**

Біологічний факультет

**до 155 річного ювілею Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова**

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК У
КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ СЕРЕДНЬОЇ
ТА ВИЩОЇ ШКОЛИ**

Збірник матеріалів

II Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції

**Одеса
ОНУ
2020**

УДК [378+372.8]:5
3-415

Редаційна колегія:

В. В. Заморів – к. б. н., доцент, декан біологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова;

С. П. Гвоздій – д. пед. н., доцент, завідувач кафедри здоров'я людини та цивільної безпеки ОНУ імені І. І. Мечникова;

М. В. Ткаченко – к. пед. н., доцент кафедри фізіології людини і тварин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Рекомендовано до друку вченою радою
біологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 2 від 13 жовтня 2020 р.

Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у
3 415 контексті модернізації середньої та вищої школи : збірник
матеріалів II всеукраїнської науково-методичної Інтернет-
конференції / за ред. В. В. Заморова, С. П. Гвоздій,
М. В. Ткаченко. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020.
– 228 с.

ISBN 978-617-689-395-0

Збірник містить матеріали II всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у контексті модернізації середньої та вищої школи», присвяченої 155-річчю Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. У текстах доповідей висвітлено актуальні питання сучасних природничих наук у контексті виключно перспективного напрямку модернізації змісту, технологій навчання природничих дисциплін у середній та вищій школах.

Збірник становить інтерес для широкого кола науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, учасників загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів.

УДК [378+372.8]:53-415

Опубліковані матеріали відображають точку зору авторів, яка може не збігатися з
позицією редколегії. Тексти друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-617-689-395-0

© Колектив авторів, 2020

© Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ

Ігор Миколайович Коваль, доктор політичних наук,
професор, ректор Одеського національного університету імені
І. І. Мечникова.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ КОМІТЕТУ

Веніамін Веніамінович Заморів, кандидат біологічних
наук, доцент, декан біологічного факультету Одеського
національного університету імені І. І. Мечникова;

Світлана Петрівна Гвоздій, доктор педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри здоров'я людини та цивільної
безпеки Одеського національного університету імені
І. І. Мечникова.

ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР КОНФЕРЕНЦІЇ

Ткаченко Майя Вікторівна, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізіології людини і тварин біологічного
факультету Одеського національного університету імені
І. І. Мечникова.

СЕКРЕТАР КОНФЕРЕНЦІЇ

Поліщук Любов Миронівна, старший викладач кафедри
здоров'я людини та цивільної безпеки, Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова.

ЗМІСТ

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

**СЕКЦІЯ ДО 155 РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА** 4

Кузнецов В. О., Кузнецова Н. В., Ткаченко Ф. П. 5
ВНЕСОК УЧЕНИХ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В
СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
БІОЛОГІЇ: Л. С. ЦЕНКОВСЬКИЙ ТА Д. К. ТРЕТЬЯКОВ

Шуйський Ю. Д., Вихованець Г. В., 11
Стоян А. А., Гижко Л. В.
ЗАПОЧАТКУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ГЕОГРАФІЇ В
ОДЕСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Буяновський А. О. 17
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ-ГЕОГРАФІВ ЗА ОСВІТНЬОЮ
ПРОГРАМОЮ «ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ І ОЦІНКА
ЗЕМЕЛЬ» В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Секція № 1. 21
**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Хмарський В. М., Ружицька О. М., Анненкова І. П., 22
Кузнецова Н. В., Савастру О. В.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ТА
ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
В ОНУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Чоботарьов О. М., Топоров С. В., Снігур Д. В. 27
НАУКОМЕТРІЯ ЯК МЕТОД АКТУАЛІЗАЦІЇ
НАУКОВОГО ПОШУКУ ПРИ ВИКОНАННІ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ

ВИПУСКОВИХ КУРСІВ

Чернадчук С. С., Петров С. А., Андрієвський О. М., 29
Будняк О. К., Сорокін А. В., Федорко Н. Л.
ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМ
НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ БІОХІМІЇ ОНУ ІМЕНІ
І. І. МЕЧНИКОВА

Кадуріна А. О. 31
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ИСТОРИЯ САДОВО-ПАРКОВОГО СТРОИТЕЛЬСТВА
И ЛАНДШАФТНОЙ АРХИТЕКТУРЫ» ДЛЯ
СТУДЕНТОВ СПЕЦИАЛЬНОСТИ САДОВО-ПАРКОВОЕ
ХОЗЯЙСТВО НА ПРИМЕРЕ САДОВ ДРЕВНЕГО
ЕГИПТА

Федорко Н. Л., Петров С. А., Андрієвський О. М., 34
Чернадчук С. С., Будняк О. К., Сорокін А. В.
ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ В
ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ НА КАФЕДРІ БІОХІМІЇ
ОНУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Караванський Ю. В., Рижко І. Л. 36
МЕТА ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ
«ОСНОВИ АКВАРІУМІСТИКИ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «014.05 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
(БІОЛОГІЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ)»

Шуйський Ю. Д., Вихованець Г. В. 38
ГЕОГРАФІЯ – ЗНАЧЕННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ЇХ
ВИРІШЕННЯ

Тригуб В. І., Тортник М. Й. 43
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГРУНТОЗНАВСТВО» ДЛЯ СТУДЕНТІВ
БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
091 «БІОЛОГІЯ»

Рижко І. Л., Караванський Ю. В.	46
ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ВІКОВА ФІЗІОЛОГІЯ ТА ШКІЛЬНА ГІПСНА» ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ХІМІЯ)»	
Бесчасний С. П., Гасюк О. М.	48
ВИКЛИКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Гуденко Т. В.	51
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «СТОВБУРОВІ КЛІТИНИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ» ЗДОБУВАЧАМ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 162 БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА БІОІНЖЕНЕРІЯ	
Секція № 2.	55
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ, ФІЗИКИ, ХІМІЇ, ПРИРОДОЗНАВСТВА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Гузенко О. М., Щербаківа Т. М., Снігур Д. В., Чеботарьов О. М.	56
ІНТЕГРАТИВНІ ПІДХОДИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ	
Ківганов Д. А.	58
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМ ТА ІНТЕРНЕТ- СЕРВІСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-БІОЛОГІВ	
Чеботарьов О. М., Рахлицька О. М., Щербаківа Т. М., Снігур Д. В.	61
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ УЧНІВ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС	

Кіосе Т. О., Раскола Л. А., Кіосе Т. М.	64
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ	
Немерцалов В. В., Васильєва Т. В.	67
САМОАНАЛІЗ РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
Попова О. М.	71
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «БІОЛОГІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ РОСЛИН» ДЛЯ МАГІСТРІВ ОСВІТИ В ОНУ	
Стойловський В. П., Ківганов Д. А.	73
ОСВІТНЄ ЗНАЧЕННЯ ЗООЛОГІЧНИХ ЕКСКУРСІЙ	
Світличний О. О., Муркалов О. Б., Тертична Ю. О.	75
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ГІС В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ-ГЕОГРАФІВ	
Ткаченко Ф. П., Герасимок В. П.	78
БОТАНІЧНІ ЕКСКУРСІЇ СТУДЕНТІВ ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ	
Кальницька О. Ю.	82
МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-БІОЛОГІВ ДО РОБОТИ В ШКОЛІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Домусчи С. В.	85
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	
Гвоздій С. П.	88
ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я	

співпраці, як для практикантів, так і для їх наставників. Окрім того, Рамкова програма для поновлення роботи шкіл передбачає застосування педагогічних практик, що ґрунтуються на таких гібридних моделях навчання, як інтеграція підходів у рамках віддаленої та дистанційної освіти [2].

У зв'язку з визначенням та ситуацією у світі, можна казати про доречність використання менш традиційних способів фахової підготовки до роботи в школі студентів-біологів. Отже, використовуючи онлайн-навчання, студенти можуть вести уроки по черзі хоча б один раз на тиждень, вигадуючи засоби використання технологій для передачі інформації учням або своїм майбутнім колегам.

Тобто студенти біологи мають навчитися використовувати або створювати фотографії, відеоролики (наприклад, журнал з візуалізацією експериментів) і презентації на тему навчального матеріалу. Отримання зворотного зв'язку від учнів та вчителів, присутніх на онлайн-уроці, та обговорення помилок в методах перевірки знань і розумінні учнів, допоможе вивести студентів на новий рівень критичного мислення та усунення неполадок при інтерпретації та аналізі.

Для закріплення професійних навичок біологів та підвищення інтересу учнів до уроку біології, необхідно навчити студентів стандартну лабораторну діяльність виконувати за допомогою онлайн-симуляторів лабораторії (наприклад, HHMI Biointeractive, NCBI BLAST) [4].

Таким чином, несприятлива епідеміологічна обстановка цього року не повинна заважати проведенню найважливішого етапу освітнього процесу – виробничої практики для студентів-біологів. Крім того, необхідно впровадити нові формати її реалізації, такі як: відеопрактикуми, створені в реальних виробничих умовах, віртуальне стажування, комп'ютерні тренажери, проведення уроків онлайн з реальними учнями в

присутності інших педагогів, відпрацювання профільних практичних навичок з тренажером віртуальної реальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гривай Н.Б. Методика навчання біології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 272 с.
2. Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка / Л. Гриневич, Л. Ільїн, Н. Морзе, В. Прохвін, І. Шемелюк, К. Ланьов, Г. Рій. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 76 с.
3. Рябченко С.В. Система технологій навчання у структурі підготовки вчителів біологічних спеціальностей. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. 2017. Вип. 144. С. 290-293.
4. Herzog J.A., Mawn M.Ph.D. Biology Teaching in the Time of COVID-19: How to Transfer to Online Learning. American society for microbiology. 2020. URL: <https://asm.org/Articles/2020/March/Biology-Teaching-in-the-Time-of-COVID-19-How-to-Tr>

Науковий керівник: д.мед.н., доцент Гвоздій С. П.

**Домусчи С. В., аспірантка кафедри географії України,
грунтознавства і земельного кадастру,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(м. Одеса, Україна)
svetlanabochevar@ukr.net**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ

Аналіз професійної діяльності учителя географії та його методичної підготовки дали змогу виявити низку проблем, що негативно позначаються на організації освітнього процесу. Нині відсутня єдина теорія, яка обґрунтовувала б формування у студентів-географів педагогічного професіоналізму, а також критеріїв, які визначали б ступінь його сформованості [1,3].

Вирішення зазначених проблем потребує перегляд теоретико-методологічних засад та концептуальних підходів до

методичної підготовки учителя географії, здатного розв'язати сучасні педагогічні проблеми, визначення мети, змісту, технологій навчання, завдань географічної освіти майбутніх учителів відповідно до вимог сучасної науки.

Проблеми географічної підготовки учителя висвітлено у наукових працях багатьох вчених: А. М. Берлянта, Г. В. Бельського, О. М. Бурлаки, І. І. Волошина, А. Н. Дамасевич, Н. В. Максименка, В. Ю. Некос, Ю. Кисельова, О. В. Тімця та ін. [1-3].

Методична освіта студентів географічної спеціальності була предметом дослідження М. Баранського, Н. В. Бірюкової, О. В. Бугрій, А. В. Даринського, Л. І. Зеленької, В. П. Корнєва, С. Г. Коберніка, М. С. Топузова, О. М. Топузова [1-4].

Разом з тим, підходи щодо модернізації системи методичної підготовки вчителя географії у контексті готовності до педагогічної діяльності потребує подальшого вивчення та розвитку.

Під час опрацювання наукової літератури з відповідної тематики, виявлено необхідність переосмислення самих підходів до організації підготовки вчителя географії, відбору змісту і адекватних йому технологій теоретичної і практичної підготовки студентів, управління підготовкою педагогічних кадрів. Слід зазначити, що підготовку вчителя неможливо суттєво покращити за рахунок збільшення годин на вивчення географічних і психолого-педагогічних дисциплін, у тому числі різних спецкурсів. Необхідно переглянути зміст, форми і методи, щоб направити педагогічний процес на загальнокультурний і професійний розвиток особистості вчителя-предметника, який досконало володіє географією та методикою її викладання [1].

Використання сучасних технологій навчання, у тому числі й мультимедійних, потребує особистісно-орієнтованого підходу і забезпечується шляхом інтеграції з традиційними

технологіями, вимагає переосмислення не лише змісту, а й методик навчання, включаючи розроблення спеціального комп'ютерного оснащення та відповідного інструментального забезпечення [1].

Лекції і практичні заняття з географічних дисциплін своїм змістом і методикою мають сприяти вихованню у студентів педагогічних навичок, бути зразком для майбутньої роботи вчителя у школі. Важливо пам'ятати, що у процесі методичної підготовки студентів проблема зв'язку географічних наук із завданням професіоналізації дуже важлива і складна [1, 2].

Підвищенню ефективності й результативності навчального процесу сприяє запропонована методика організації самостійної роботи студентів із широким використанням геоінформаційних систем (ГІС), що передбачає можливість використання дистанційних форм їх, а також розроблена система міжпредметних зв'язків.

Важливою складовою частиною у підготовці вчителів географії і водночас досить специфічною є польова практика з географічних дисциплін. Польова практика є логічним продовженням аудиторних навчальних занять. Основні завдання польової практики полягають у закріпленні теоретичних знань, практичних умінь, навичок, одержаних студентами на лекціях, практичних і лабораторних заняттях [1].

Педагогічну практику студентів у системі методичної підготовки майбутнього вчителя географії розглядають як органічну частину освітнього процесу, яка забезпечує поєднання теоретичної підготовки студентів з їхньою практичною діяльністю, тому також необхідно переглянути її структуру [1].

Отже, вищі навчальні заклади сьогодні орієнтовані на підготовку вчителя-предметника. В результаті суспільство отримує фахівця, який знає свій предмет, здатний передати інформацію, але не може навчити, як самостійно здобувати нові знання. Школа вимагає не предметника, а майстра, що прагне до

творчості. Для вирішення цієї проблеми необхідно готувати вчителя до інноваційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кирилюк С. М. Проблеми вивчення географії школі: Конспект лекцій / укл. Кирилюк С.М. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. – 124с.
2. Криловець М. Г. Система методичної підготовки майбутніх учителів географії: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.02 / М. Г. Криловець; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 2009. – 40 с.
3. Тимець О. В. Підготовка майбутніх учителів географії і біології до краєзнавчо-туристської роботи з учнями: автореф. канд. пед. наук: спец. 130004 Теорія і методика професійної освіти / О. В. Тимець. – К, 2001. – 31с.
4. Толузов О. М. Проблеми підготовки вчителів географії до роботи в умовах профільного навчання / О. Толузов, Т. Назаренко // Географія та основи економіки в школі. – 2009. – № 7-8. – С. 18-22.

Гвоздів С. П., д.пед.н., доцент,
завідувач кафедри здоров'я людини та цивільної безпеки,
Одеської національної університет імені І. І. Мечникова
(м. Одеса, Україна)
spgvozdiy77@onu.edu.ua

ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова у Стратегічних пріоритетах розвитку на 2020-2025 роки зазначає однією з ключових цінностей «здоров'я та безпека». Задля слідування цим цінностям, забезпечення наскрізності у навчанні питанням безпеки, охорони здоров'я та праці покликана дисципліна «безпека життєдіяльності та основи охорони праці».

Трагедії, що сталися в Одесі за останні два роки, жахають пересічних громадян кількістю жертв, безвідповідальністю

керівних осіб та безпорадністю пожежних служб перед потужним вогнем (Корпус табору «Вікторія» 16 вересня 2017 року; пожежа в Одеському обласному медичному центрі психічного здоров'я Одеської облради 10 червня 2019 року; 17 серпня 2019 року пожежа в готелі «Токіо Стар»; пожежа 4 грудня 2019 на вулиці Троїцькій, 25; численні побутові пожежі тощо). Показники загальної статистики по Україні та усьому світі щодо кількості дорожньо-транспортних пригод; випадків побутового травмування; аварій та катастроф, випадків травматизму, професійних захворювань; війна на сході; поширення аномальних природничих надзвичайних ситуацій; незнання норм охорони праці щодо прав на здорові та безпечні умови праці, компенсації та відшкодування збитків на випадок виробничого травматизму тощо підкреслюють доцільність включення обов'язкової навчальної дисципліни «безпека життєдіяльності та основи охорони праці» у навчальний процес підготовки майбутніх фахівців першого освітнього рівня (бакалаври), і особливо важливо для вчителів основ здоров'я.

Аналіз типових програм з шкільного курсу «Основи здоров'я» для базової школи показав, що питання безпечної життєдіяльності охоплюють значну частину курсу та вимагають відповідної підготовки майбутніх учителів основ здоров'я. Так, до програми входять питання безпеки на дорозі, в побуті і навколишньому середовищі (пожежна безпека у природі, громадських місцях, засоби пожежогасіння; дитина в автономній ситуації в побуті та на дворі), безпечне довкілля (стихійні лиха, відпочинок на природі), ризики і небезпеки, довкілля і здоров'я, побутова хімія, електричні прилади та опалення, поведінка в екстремальних ситуаціях, надзвичайні ситуації тощо. Отже, у підготовці майбутніх учителів основ здоров'я є обов'язковим включення дисципліни з безпеки життєдіяльності в освітню програму, що є запорукою якісної та плідної роботи у школі.